

اوساات گمروسيه گمپويسي

هفته لق سياسي ، ادبي ، علمي غزته در

جلد : ۳

سنه : ۲ ۲۵ جمادى الاول ۱۳۳۶ جمعه ايرتسي ۹ مارت ۱۹۱۸ نومرو ۲۷ — ۵۸

اجمال افكار

هند اسلام وطن پرورلى جمعيتى مركز قوميتى منك بياننامسى مناسبتيه

هند اسلام وطن پرورلى جمعيتى مركز قوميتى منك (استوقهولم) ده يكرمى درت صحيفه لك انكليزجه برياننامه نشر ايتدى . بو بياننامه منك محرر ومصنف مقتدرى دهلى پروفيسور لردن عين قوميتى رئيسى عبد الجبار خيرى افنديدر . انكلتره حكومت غير عادل منك هندستان ديارنده سنه لردن برى ناصلى اجراى حكم و حكومت ايتديكنى ، بو خصوصيه نه كې دسائسه مراجعت ايله ديكنى ، منابع مملكتى ناصلى قوروتديغنى ، مملكتك عصارة حياتيه سنى ناصلى امدىكنى تمش مادلك دلائل قاطعه و قطعيه ايله اثباته چايشان بوذات محترم ، شومبروك و مستحسن تشبيله الحق بوتون وطنداشلىرىنك افكارينه ترجمان اولمش و اونلرك منت و شكراتى جلب ايتسدر .

هيمز - وياخود بوكا ياقين بر اكرتيت - بيليرز كه خاش آليون هند ديارنده بك چوق مظالم ايقاع ايتدى ، بك چوق معصوم و بى گناه قانى دوكدى . « مملكت طيور » انكليزلىر ايجون سنه لردن برى يامان بر منبع واردات ، باشليجه و سيله رفاهيت و سعادت اولدى . بچاره هندلنك بازوى آهنييايه قازانيلان باره لر (پيقاديللى) نك اذواق كونا كونه مقر اولان محلاتنده اسراف ايديليركن ، انكليز تحكيمي هندستان اولكلرينى زير وزير ايدركن انكلتره نك اوپك مشهور رجال سياسيه سى متماذيا حقوق شخصيه و عموميه دن ، حریت اقوام و ملل دن بحث ايديلورلى و غريبي شوكة : كنديلرييه بك بوپوك ، بك علوى مزايای انسانيه و مدنيه اسناد ايله بورلردى !

« هند اسلام وطن پرورلى جمعيتى مركز قوميتى منك » نك نشر ايتديكى بياننامه ده ايسته بوتون بونقطه لر جدا بوپوك بروقوف و احاطه ايله ايضاح ايدلشدر .

بوتك كى علم محض مواجهه سنده علم بشر هيجدر . لكن علم بهائم مواجهه سنده
بوندن بيوك بر عرفان متصور دكلدر .

فيلسوف اولدر كه بو علم ايله جهلى ، بو غرور ايله حالت وضعه يي مقايسه يه قدر تياب
وطلوع ياه افولى بر اولان شهاب حياتك ضيا سندن استناره ايدر .

بشكطاش ۲۵ شباط ۱۹۱۸

مهزل نوري

توركلرک منشاه وائر

(سكتار) ك كنديلرينى تورك اولادى بيلدكلرى .

(تهرودوت) دوام ايله ديركه : « (تاركيتائوس) ك اوچ اوغلى اولدى : (لايوقساي) ،
(آريوقساي) و (قولاقساي) . بركون آسمان دن آلتون دن معمول بو بوندر و غيله برابر بر صاپان ،
بر بالظه و بر طاس نازل اولور . تاركيتائوسك بو يوك اوغلى بوندرى آلتق اوزره تقرب ايدر ايسه ده ،
بو اشيا نك معمول اولد ينى آلتون او درجه كسب حرارت ايدر كه النى كرى چككه مجبوز اولور .
اور تانجه برادرى دخى عيني صور تله حركت - ايد و عيني سيه ميني چكيلير . فقط صره اك كوچوك
برادر لرى اولان (قولاقساي) ه كلكده ، آلتون قير ماد يغندن ، مشار اليه مذ كور ادواتى آلهرق
اقامتگاهنه كتيرير و بو معجزه دن طولايى ايكي بو يوك برادر لى حق سلطنتلرينى اك كوچوك برادر لرينه
ترك ايدر لر . » [قسم ۴ ماده ۵]

مجاز اولق اوزره بو اوچ اشيا دن برنجيسى زراعت ، ايكنجيسى صنعت و اوچنجيسى باغچيلىق
و شرابدر . بو تراديسيون عموميتله توركلرك ايكي مثلى زراعت و صنايع دن متنفر اولهرق كوچه و بدويت
حالده ياشادق لرينى وزمان جه تيله اك يكي توركلرى تشكيل ايدن بر تلك زراعت و مدنيت ميل ايدرك
شهرلر و حكومتلر تاسيس ايتدكلرينى ايما ايدر .

۱ فى الحقيقه بالاده كورلديكى اوزره (اومر) اوروپا سكتياسنده و آزاق ده كيزى حواليسنده
زراعتله مشغول اولان سكتيلرى علم اولهرق (زراع) ناميله ياد ايتشدر . بوندن ماعدا (سترابون) ك
لايقيله ايضاح ايله ديكي اوزره قطعه مذ كوره اواثلدن برى كرك يونانستان و كرك سائر ممالك
ذخيره آنبارلنى وظيفه سنى ايضا ايله مشدر كه بو حال زمانزده بياه دوام ايتكده دره اسكى توركلرده

زراعت یالکز کوچوک سیکیتیابه مخصوص اولمایوب توزانک مختلف محلارنده و ترکستان شرقیده (ناریم) وادی جسمینده و ترکستان غربینک دخی بر چوق محلارنده زراعتک بک مترقی برحالده بولمیش اولدیغی و عریض و عمیق اسقا جدولری حفر ایدلمش بولندیغی تحقق ایله مشدر.

برده اسکی تورکلرده باغبیق و شراب اعمالی بک ترقی ایله مش و حتی بعضی محلارده شرابه انهماک درجه افراطه وارمش ایدی. سترابونده کورلایکی اوزره بر وقت داکار ایله جتلر بو انهماک اوکئی آلتق ایچون باغلیغی تخریب ایتمک کی بر تدبیره بیله مراجعت ایله مشلر ایدی. حتی سکیترک صوسز شراب ایچمه لری قدیم یونانیلرده ضرب مثل حکمنه کیروب بونترک بینلرنده قولاندق لری: (سکیت واری می صوتق)، (آلاسکیت می ایچمک) تعبیرلرینک سبب استعمالی (تورودوت) ایضاح ایدر. اسکی تورکلرک بر قسمی ده بالخاصه ایرماقلر، صولر و بطاقلق محلار جوارنده یاشایه رق بالقجیق ایله تعیش ایدرلر ایدی. (تونفوز) تعبیری (تون قیزی) یعنی (ایرماق چوجغی) دیمک اولوب بو قوم کی دیگر بر طاقم قبائل دخی بالقجیق ایله یاشارلر ایدی. حتی الآن روسیه ده بو صورته نهر و کول کنارلرنده یاشایان و طوزلی بالقی ایله حاویار اعمال ایدن قازاقلر خالص تورک اولادی درلر.

شیمدی بوراده بالاده ذکر ایله دیکمز بک قدیم تورک ترادیسوتی بر پارچه تعیق ایتمه من ایجاب ایدر: زمانزده اوروپالیر فعالیت صناعیه یی انده بر بویوک چکیچ بولونان بر انسان رسمیه تصویر ایدرلر، چونکه صنایع جدیده بک اساسی تیمورجیلکدر. اسکی تورکلر ایسه فعالیت مادیه بشریه یی بالظه ایله کورتمش لردر که بو شکل فعالیت ذهنیه یی دخی یعنی علی العموم مساعی بشریه یی اراثة ایدر بیلیر. طاسه [۱] کانجه، پیاله بک اساسی اولان بو قاب شرابی تمثیل ایدر. اوائلده بالجمله مراسم اجتماعیه و حتی دینه شرابیز اوله ماز ایدی. هر نوع اجتماعیه شراب اساس ایدی. بو حال موسویلکده و خصوصیه خرسیتیانلرده دخی دوام ایله دی. قبل الاسلام اسکی ترکلرده بر وضع احترامکارانه آله رق و حکمدارلر ایله قادینلرک اوکنده دیز چوکه رک باده صوتق و بر جمعیت ویا صوفراده برینک عشقنه و محبتنه باده (تاووسمق) [۲] عادات ملیه دن ایدی. حتی (طوست) طرزنده تلفظ اولنان (طوآست) انکیز کله سی (تاووس) تورک کله سی ایله هم معنا وهان هم لفظدر. والحاصل سکیتر (طاس) و (شراب) ایله جماعت، جمعیت، (صوسیه ته)، عائله و ملیتی اراثة ایله مشلردر. عثمانیلرده ایسه بو مقامده (قازان) ویا بویوک بر (کیچه) قولاندلشدر. (قازان) و (اوجاق) جمعیت، جماعت و خصوصیه عائله یی دها ای تصویر ایدر. (اوجاق) کله سنک اصلی (آتش) معناسنه اولان (اوت) دن مشتق اوله رق اسم مکان اولق اوزره (اوتجاق) اولوب (اوطه)، (اوتاغ)، (اوتاو) کله لری دخی عین اصلدن مشتقدلر. قرانسزجه (اوتل) تعبیری دخی عین اصلدنلر [لیتره بک لغته مراجعت].

والحاصل تورکلرک وطن اصلیه اولان (توران) قطعیه سی بوتون تورکلرک مرکزی بولمقده و طرفیندن کرک اقصای شرقده موغوللر ایله قاتارلر و کرک اقصای غربده چیغاتایلر یعنی سکیتر تورک

[۱] بالظه ایله صوقابی اولان طاس هر حالده ایلك انسانلرک اك زیاده محتاج اولدق لری ادوات

ایسه لرده هر سکیتمک بر (طاس) ایله (سلاحی) همان یکانه ماملکی ایدی.

[۲] بو کله بک (طاس) دن مشتق اولمیه سی یعنی طاسلری بر برینه چاربتق و دو قوندورمق عادتیه

اشعار ایله سی بک محتملدر.

اولادی اولدقلىنى ادعا ایتکده و بز، تورکار، کندى ترادیسو نمزده موغوللر ایله تاتارلر و کندیمزى برندن فرقلی برر بویوک قوم اولق اوزره طایمقده ایکن بر قاچ اوروپالینک هیچ بر مهم اساسه استناد ایتکمزین کیفی ویا سهوه مینی اولهرق دنیانک همان نصفی طولنده اولان عموم تورک مسکیننک تا بر کنارنده قدیم چین حدودنده وجود بولش اولان بالجه موغوللرک بالجه دیگر اقوام و قبائل ترکیه نک اجدادی اولدیغنی و بناء علیه بوصورتله طولایسیله اشبو اقوام و قبائلک عرق اصغر منهسوب اولدقلىنى ادعا ایله مهسی قدر واهی بر فکر اوله ماز. وغریبی دخی شودرکه بو ادعاده بولنانلرک یکانه دلیللری موهوم اولان شو سیادر: کوسه صاقال، غایت کوچوک بورون، حقیق چکه میکری، اوفاق و مائلجه قاره کوزلر، سیاه و یک صاچ، صاری ویا صاریمتراق بر رنگ و قیصه بوی، حال بوکه موغوللرده بیله نادراً تصادف اولنه بیان بر سیا دیگر اقوام ترکیه نک هیچ برنده مستثنی اولهرق بیله قطعاً بولونماز. خصوصیه زما نمزده آسیانک اصل تورک اهالیسی اوائلدن بری دنیانک هر طرفنه هجرت ایله یوب شیمدی آنلرک یینه قائم اولانلر و اوروپالیرک کوزینه چارپانلر یا جنکیز خانک چیندن کتیردیکی موغوللر ایله تبتیلر و چینلیر و یاخود قدیم چین حدودندن چینلیر طرفندن مؤزراً طرد و تبعیدایدلش اولان بعض مهلز و اوقق تورک قبائلیدر. ترکستان شرقیده بو کی قبائل ایچنده اقلیت اوزره بولنوب اوز بک تسمیه اولنان خالص تورکار منتظم سیالریله دیگرلرندن درعقب تفریق اولونورلر. ترکستان غریبده ایسه اوز بک نامنی طاشیان تورکار شرقدن کلش موغوللر ایله اتصال ایله مشلردر. و الخاصل زما نمزده آسیای وسطی اسکی تورککلکنی غائب ایتمش، کیت کیده چینلیمشش و بر طاقم مهلز اقوامه مسکن اولشدر.

بو حالده نیچون بویله معلومات سطحیه صاحبی اولان اجانبک افکارینی تصدیق ایدهرک اصل حقیقمزى اونودم؟ نیچون کندیمزى چینلی آزمانی بیلهلم؟ نه ایچون عرق ایضه منسوب اولان بو قدر ملل و اقوامک اجدادی بولندیغمز و اوروپانک اک قدیم سکنه سی اولدیغمز حالده کندیمزى تا چین حدودندن کلش موغوللرک اولادی طانیهرق اوروپا و آناطولیده مالک اولدیغمز بونجه حقوق ملیه و تاریخیه مزون واز کچلم؟ حال بوکه بز، تورکار، شیمدی به قدر موغوللردن ضرر و زیانندن باشقه بر شی کورمه دیکمز کی شیمدی دخی کندیمزى آنلرک اولادی اولهرق اعلان ایتکله منافع ملیه مزى بوتون بوتون محو و برباد ایدیورز. بز موغول اولادی دکاز و چین ایله هیچ بر مناسبت و علاقه مز یوقدر. بز موغوللری ترککلکنن چقارمايز. آنلری قارداش بیلیرز. فقط وطن اصلیمز چین و چین حدودی دکلی، بلکه آسیای وسطی، توران، اوروپا و آناطولیدر. دیمز اسلام اولدیغنی حالده بز عرقاً اوروپالیره اک زیاده یقینر.

[مابعدی وار]

متقاعد ارطغرل صریه فریقى

انور

(تصحیح) — کچن هفته کی نسخه نک ۴۹۸ زنجی صحیفه سنک برنجی سطرنده : (قدیم تورکار تاریخلرینی یازمشلردر) یینه (قدیم تورکار تاریخلرینی یازما مشلردر) دیزلکله مع الاعتذار تصحیح اولنور.